

Koulutuskeskus Salpaus –kuntayhtymän Toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2024-2026 ja talousarvio vuodelle 2024

Yhtymähallitus 10.10.2023 § 154

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä on yksi Suomen suurimmista ammatillisen koulutuksen järjestäjistä ja keskeinen toimija Päijät-Hämeessä. Rahoituksen perusteena olevalla opiskelijavuosilla mitattuna Salpaus on vuonna 2023 kahdeksanneksi suurin ammatillisen koulutuksen järjestäjä Suomessa. Ministeriön päätös ensi vuoden 2024 rahoituksesta ja rahoituksen perustana olevista opiskelijavuosista tulee koulutuksenjärjestäjille tiedoksi vasta aivan vuoden 2023 lopulla. Uuden, Petteri Orpon hallituksen koulutuspoliittisten linjausten koulutuksenjärjestäjä kohtaisia vaikutuksia ja voimaan tulon tarkkoja ajankohtia ei ole vielä kokonaisuudessaan tiedossa tätä kirjoitettaessa, mutta selvää on että ne tulevat vaikuttamaan tavalla tai toisella myös Salpauksen toimintaan.

Salpauksen rahoituksen perustana oleva opiskelijavuosimäärä tälle vuodelle on 5983 opiskelijavuotta ja vähintään samaa tasoa odotamme vuodelle 2024. Opiskelijavuositoteuma tänä vuonna ylittää em. rahoituksen tason. Tavoittemme on, että Salpauksen rahoituksen perustana oleva opiskelijavuosimäärä olisi jatkossa vähintään 6100 opiskelijavuotta alueen osaamistason nostamiseksi ja uudistamisen varmistamiseksi sekä laajennettuun oppivelvollisuuteen vastaamiseksi.

Ammatillisen koulutuksen rahoitus toteutuu koulutuksen järjestäjille maksettavalla valtionosuusrahoituksella. Kunnat vastaavat ammatillisen koulutuksen rahoituksesta asukaskohtaisen rahoitusosuuden kautta, joka vuonna 2023 on 193 €/asukas. Kuntien rahoitusosuus ammatilliseen koulutukseen on hieman yli miljardi euroa ja valtion rahoitusosuus noin 976 miljoonaa euroa. Kuntayhtymän omistajakunnat eivät rahoita toimintaamme suoraan valtakunnallisen rahoitusjärjestelmän lisäksi. Toimintamenojen ohella kaikki investoinnit rahoitetaan kuntayhtymän omilla tuloilla.

Salpauksen strategiakausi vuoteen 2025 on nyt jo hyvän matkaa yli puolen välin ja siinä on otettu huomioon nopeasti tapahtuvat muutokset ammatillisessa koulutuksessa ja toimintaympäristössämme. Salpauksen strategiassa kiinnitetään erityistä huomiota onnistumiseen palveluorganisaationa, työelämän kumppanina ja yhteiskunnallisena vaikuttajana. Se huomioi myös mm. opetus- ja kulttuuriministeriön Ammatillisen koulutuksen laatustrategia vuoteen 2030-asiakirjan tavoitteet ja suuntaviivat. Tästä on hyvä jatkaa ja valmistella myös seuraavaa strategiakautta vuodesta 2026 eteenpäin.

Suomen uuden hallituskauden alkaessa ja sen edeltäjän myöntämien määräaikaisten tulevaisuusinvestointien loppuessa, on vielä epävarmaa, millaiseksi ammatillisen koulutuksen rahoitus jatkossa muodostuu. Opetus- ja kulttuuriministeriön virkanäkemyks tulevan hallituskauden valinnoista avaa kuitenkin tulevan kauden keskeisiä haasteita ja niihin ratkaisuksi tarvittavia politiikkatoimia (OKM julkaisu 2023:9). Keskeisiä nostoja esityksestä ovat mm. sivistys ja talouskasvu, tässä erityisesti koulutustason nosto, päällekkäisten koulutusten poistaminen ja työhön johtava maahanmuutto sekä kotoutuminen. Ammatillisen koulutuksen koulutustarjontaa tulee kohdentaa työmarkkinoiden tarvetta vastaavasti erityisesti jatkuvan haun ja nopean koulutuksen tarjonnan osalta. Näin tuetaan tuottavuuden kasvua ja varmistetaan työvoiman saatavuus

yhteiskunnan ja elinkeinoelämän kehittymisen kannalta kriittisille aloille. Huoltovarmuus sekä kestävä työllisyys- ja tuottavuuskehitys edellyttävät osaamisen riittävyyden varmistamista kaikilla kriittisillä ja yhteiskunnallisesti merkittävillä aloilla. Jatkuvaa oppimista vahvistetaan. Tutkintoa pienempien koulutuskokonaisuuksien hyödyntämistä lisätään täyttämään työelämän muuttuvia osaamistarpeita. Samalla vähennetään moninkertaista tutkintokoulutusta toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa.

Toinen iso kokonaisuus on perustaitojen vahvistamisen, oppimisen tuki ja digitaaliset palvelut. Työelämän osaamistarpeiden muuttuessa toisen asteen koulutuksessa korostuu tarve kielellisten, matemaattisten ja digitaalisten perustaitojen vahvistamiseen, jotta nuorten oppimaan oppimisen taidot turvataan tulevilla koulutuspolulla ja työelämässä. Ikärakenteen muuttuessa perustaitoja on vahvistettava myös aikuisten koulutuksessa. Digitalisaatio läpäisee koko yhteiskunnan ja digitaalisen osaaminen merkitys kasvaa yhteiskunnan ja työelämäosaamisten muutoksissa. Digitaalisuuden mahdollisuuksien hyödyntäminen tuottavuuden lisäämisessä edellyttää tutkimukseen perustuvia perus-, soveltavan ja huippuosaamisen digitaatioita. Digitalisaatio mahdollistaa ammatillisessa koulutuksessa uudenlaisia oppimisympäristöjä ja oppimateriaaleja. Samalla ajasta ja paikasta riippumattomat oppimisen mahdollisuudet laajenevat aikuisille ja nuorille. Digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen edellyttää koulutuksen järjestäjien kyvykkyyden sekä opetushenkilöstön osaamisen kehittämistä, yhteistyötä ja digitaalisen toimintaympäristön kehittämistä. Näiden edellä mainittujen lisäksi tärkeää on hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen.

Ministeriön näkemyksen mukaan toisella asteella, erityisesti ammatillisessa koulutuksessa on tarve kehittää rahoitusjärjestelmää huomioimaan eri opiskelijaryhmien väliset erot. Keskeisinä tarpeiltaan erillisinä koulutuksen kohderyhminä erottuvat oppivelvollisuusikäiset nuoret, toisaalta vasta aikuisena toisen asteen tutkinnon suorittavat sekä jo aiemman toisen asteen tutkinnon suorittaneet aikuiset. Näiden ryhmien erilaisia tarpeita on vaikea ottaa huomioon soveltamalla kaikkiin opiskelijaryhmiin samoja rahoituksen määräytymisperusteita. Ammatillisen koulutuksen rahoituksen tulee tukea nuorten hyvinvointia ja tutkinnon suorittamisen edellytyksiä koko ikäluokalle. Samalla rahoituksen tulee tunnistaa työikäisten ja työssä olevien oppivelvollisista osin poikkeavat tarpeet. VM:n näkemykset tulevasta on OKM:n kanssa hyvin saman suuntaiset ja näistä ehdotuksista toteutustavoiksi valikoituvat keinot ovat riippuvaisia siitä millaisen toteutusmallin uusi hallitus hyväksyy.

Vielä ei ole tiedossa edellä kerrottujen muutosten mahdollisia vaikutuksia kuntayhtymän rahoitukseen ja talouteen. Aikuisten koulutuksen rahoituksen määräytymisen perusteiden eri elementtien keskinäinen painoarvo on myös vielä tätä kirjoitettaessa valmistelussa ja julkaisematta. Tiedossa on, että ammatillisen koulutuksen rahoituksen rakennetta tullaan tarkastelemaan hallituskauden aikana ja vaikuttavuuselementit aikuisten jatkuvan oppimisen osalta todennäköisesti kasvavat (mm. nopean työllistymisen ja/tai jatko-opintojen painoarvo).

Valmisteltavan toiminta- ja taloussuunnitelman ja erityisesti talousarviovuoden 2024 aikana on välttämätöntä jatkaa uudistusta Salpauksen koulutustarjonnan ja opiskelijarekrytoinnin toimintatavoissa. Erityisesti aikuisille suunnattua jatkuvaa hakua tulee kehittää edelleen niin, että koulutustarjonta vastaa yhä paremmin alueen yritysten osaavan työvoiman saatavuuteen ja väestön osaamistarpeisiin. Tämä edellyttää verkko- ja monimuoto-opiskelun tarjonnan kasvattamista,

lyhyiden, osallistujan työllistymistä tukevien tutkinnon osien joustavaa tarjontaa sekä aitoa mahdollisuutta aloittaa opinnot opiskelijan kannalta joustavammin läpi vuoden.

Nuorisoikäluokkien pienentyessä voimme varmistaa alueen kannalta riittävän opiskelijamäärän ja osaavan työvoiman tarjonnan ainoastaan lisäämällä koulutustemme joustavuutta ja tarvelähtöisyyttä. Jo nyt 50 prosenttia Salpauksen opiskelijoista on yli 25-vuotiaita. Vuonna 2022 opiskelijoista 2/3 tuli jatkuvan haun hakeutumisväylää ja vain 1/3 yhteishaun kautta.

Kaikkien koulutusalojen tulee varmistaa opetuksen pedagogisten toteutustapojen, koulutuksen tarkoituksenmukaisien kokonaisuuksien ja opintojen joustavan aloituksen ja etenemisvaihtoehtojen aito toteutuminen. Tämä kaikki edellyttää opetushenkilöstön osaamisen varmistamista ja myös laajentamista (mm. erityisen tuen osaaminen osana ammatinopetusta, digiosaaminen ja opetus englannin kielellä). Nämä tulee huomioida luonnollisesti myös uutta henkilöstöä rekrytoitaessa. Oikea-aikainen ja sisällöllisesti sekä pedagogisesti uusiin tarpeisiin vastaava koulutustarjonta tekee Salpauksesta strategiansa mukaisesti palveluorganisaation. Tässä onnistumisella on merkitystä myös kaikkien salpauslaisten työn turvaamisessa.

Salpaus on mukana OKM:n kolmivuotisessa kokeilussa vuosina 2022 - 2024, jossa tuetaan työpaikkoja nuorten, alle 20-vuotiaiden ensimmäistä perustutkintoa opiskelevien oppisopimusten toteuttamisessa. Lisärahoitus on tarkoitettu käytettäväksi oppisopimusopiskelijasta työnantajalle maksettavan suuremman koulutuskorvauksen aiheuttamiin lisäkustannuksiin. Vaikka oppisopimus on palkallinen työsuhte, sisältyy siihen myös lähiopetuspäiviä sekä opettajien ja ohjaajien tuki koko opintojen ajan. Tällä tavoitellaan myös parempaa työllistymistä jo opintojen aikana tai heti valmistumisen jälkeen.

Kuten koko maassa, myös Päijät-Hämeen alueella on edelleen pula osaavasta toisen asteen koulutuksen saaneesta työvoimasta. Erityisesti tämä näkyy hoiva-alojen lisäksi palvelualoilla ja teollisuudessa. Matkailun lisääntyessä Päijät-Hämeessä on lisäksi erityisesti tarvetta matkailu- ja ravitsemisalalan osaajille. Ukrainan sodan pitkittyessä kasvaa tarve sekä kotoutumiskoulutukselle että tutkintoon valmentavan ja ammatillisen koulutuksen tarjonnasta ukrainalaisille pakolaisille. Samalla myös muiden maahan muuttaneiden kotoutumiseen ja työllistymiseen alueella on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Salpauksen rooli alueellisena kouluttajana ja osaavan työvoiman varmistajana näkyy erityisesti alueen työelämän palvelemisena osaavan työvoiman saamisessa ja peruskoulun päättävien osalta osallisuuden varmistamisessa toisen asteen opiskelupaikan myötä. Olemme myös vahvasti mukana alueen kuntakokeilun toteuttamisessa sekä 2024 aikana valmistautumisessa vuoden 2025 alusta tapahtuvaan työvoimapalvelujen siirtymiseen valtiolta kunnille. Alueen elinvoimaisuuden ja työllisyydenhoidon yksi merkittävimmistä haasteista on edelleen alueen asukkaiden alhainen koulutustaso ja korkea nuorisotyöttömyys verrattuna kahteentoista suurimpaan kaupunkiin. Tavoitteena on edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä tai sitä edistävään koulutukseen ohjautumista. Lisäksi tavoitteena on löytää uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saantiin. Toimenpiteet kohdistetaan erityisesti pidempään työttömänä olleisiin ja heikommassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden työllisyyden edistämiseen.

Laajennettu oppivelvollisuus on toteutunut alueella hyvin ja opiskelukuntoisille löytyy opiskelupaikka toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa sekä tutkintoon valmistavassa (TUVA) koulutuksessa. Vaativaa erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden osalta teemme yhteistyötä Kaarisilta ry:n kanssa ja olemme tiivistäneet yhteistyötä alueella toimivan erityisoppilaitoksen, Kiipulan kanssa. Kiipula toimii Lahdessa samoilla kampuksilla Salpauksen kanssa ja näin yhteistyö on sujuvaa ja mahdollistaa opiskelijoiden moniammatillisen tuen sekä eri toimijoiden osaamisen kehittymisen.

Opiskelijoiden hyvinvointi ja koulunkäyntikykyisyys on edelleen suuri huolenaihe sekä Salpauksen henkilökunnalle, mutta myös alueen moniammatillisille toimijoille. Alueella on lisääntyvä tarve mm. kuraattori-, päihde- ja mielenterveyspalveluille, opiskelijoiden terveydenhoitaja- ja lääkäripalveluille. Moniammatillisista toimijoista erityisesti kouluterveydenhoitajien toivotaan jatkossa sijoittuvan samalle kampukselle opiskelijoiden kanssa. Tästä olemme olleet yhteydessä suoraan Päijät-Hämeen hyvinvointialueen toimijoihin. Vuoden 2023 aikana käynnistyneen kokeilun, jossa terveydenhoitajat ovat Vipusenkadun kampuksella, toivomme laajentuvan vuoden 2024 aikana koskemaan myös Lahden keskustakampusta. Näin parantaisimme sekä moniammatillista yhteistyötä sekä opiskelijoiden tasapuolista mahdollisuutta ko. palveluihin. Tavoite näiden palvelujen toteuttamisesta lähipalveluna on kirjoitettu myös valtakunnallisiin hyvinvointialueiden rakentumisen suunnitelmiin. Nuorten kohdalla myös kodin ja huoltajien roolin merkitys on edelleen suuri ammatillisissa opinnoissa onnistumisessa ja siinä tarvittavassa tuessa.

Opetuksen suunnittelussa tulee koko ajan aiempaa tarkemmin huomioida ja suunnitella opiskelijoiden henkilökohtaiset osaamiset ja kehittymisen tarpeet. Koronan jälkeen opetuksessa ja työssä on kaikin tavoin palattu "uuteen normaaliin", jossa mm. verkko-opiskelun mahdollisuudet ovat lisääntyneet erityisesti aikuisten opiskelijoiden ja työpaikkojen toiveesta. Myös salpauslaisilla on mahdollisuus monipaikkatyöhön esimiehen kanssa sovitusti, jos työnluonne sen mahdollistaa. Näitä malleja käytettäessä on kuitenkin kiinnitettävä erityistä huomiota yhteisöllisyyden rakentumiseen ja säilymiseen. Lähiopetuksella, ohjauksella ja käytännössä harjaantumisen mahdollisuuksilla on edelleen suuri rooli ja merkitys erityisesti ensimmäistä tutkintoaan opiskelevien ja oppivelvollisten opinnoissa ja osaamisen varmistamisessa.

Salpaus on saanut vuosina 2019–2022 OKM:n määräaikaista tulevaisuusinvestointirahaa erityisesti opetus- ja ohjaushenkilön lisäpalkkaukseen. Tämä resurssi on ollut tarpeen ja käytetään täysimääräisesti vuoden 2025 loppuun mennessä. Haasteeksi kuitenkin muodostuu opetuksen ja ohjauksen sopeuttaminen aiempaan tämän resurssin vähentyessä. Samaan aikaan mm. erityisen tuen tarve laajennetun oppivelvollisuuden myötä on selvästi koko ajan lisääntynyt ja monimuotoistunut. Lisääntyneen kilpailun myötä määräaikaisuus myös vaikeuttaa osaavan henkilöstön sitoutumista ja rekrytointia joillain aloilla.

Toiminnan vaikuttavuuden merkitys korostuu koulutuksen järjestäjän onnistumista arvioitaessa. Käytössä on sekä opiskelijoilta että työpaikoilta kerättävät valtakunnalliset palautteet. Vaikka vastausten saamisessa on haasteita mm. kyselyjen melko tiheän toistuvuuden takia, tulee meidän kaikin tavoin pyrkiä saamaan palautetta sekä kehittämään toimintaamme palautteen kautta aina paremmaksi. Palautteilla on merkitystä erityisesti laadun kehittämisen näkökulmasta, mutta ne vaikuttavat myös Salpauksen saamaan rahoitukseen.

Alueellisena koulutuksen järjestäjänä Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä palvelee myös niitä omistajakuntia ja alueita, joilla ei ole sen toimipisteitä. Näissä koulutus toteutetaan yhteistyössä työpaikkojen tai/ja peruskuntien kanssa oppisopimuksena niille aloille, joille alueella on työvoimantarvetta. Koulutamme myös työperäisen maahanmuuton kautta yrityksille lisää osaavaa työvoimaa mm. lähihoitajia yhteistyössä Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän ja Silkkien kanssa.

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnittelurakenne pysyy pääosin ennallaan. Toimintamallia tulee kuitenkin kehittää edelleen. Sisäisiä toimintaprosesseja on muokattava vastaamaan paremmin muuttuvan työelämän ja opiskelijoiden tarpeisiin. Salpauksen päivitetyn strategian mukaisesti vuoden 2024 tavoitteena tulee olla erityisesti valtakunnallisen kilpailun kiristytessä vastaaminen verkko- ja monimuoto-opintojen toteuttamiseen. Tämä edellyttää mm. niin sanotun ”e-kampuksen rakentamista” osaksi salpauksen koulutusten kokonaistarjontaa. Tällä ja asiakkaiden palvelupolkujen eriytyemisellä asiakkaiden lähtötason mukaan (oppivelvolliset vs. jatkuva oppiminen) tulee olemaan vaikutuksia myös opetusalaohjainten tehtäviin ja vastuualueisiin. Johtamista ja henkilöstön lähiesimiestyön järjestämistä tulee muutoinkin tarkastella nykyisestä toimintamallista saadun palautteen ja kokemusten perusteella kehittämällä toimenkuvia, vastuualueita, nimikkeitä ja tehtäväkuvien laajuutta lähiesimiestyön sujuvuuden/varmistamisen ja samalla työssäjaksamisen näkökulmasta. Mahdollisilla tulevilla ratkaisuilla ei kuitenkaan voi olla merkittäviä kustannuksia nostavia vaikutuksia, mikäli koulutuksen järjestäjälle myönnettävä rahoitus pysyy nykytasolla tai jopa vähän laskee.

Valmisteltavan taloussuunnitelmakauden aikana, jo sen ensimmäisenä vuotena, tulee valmistella kokonais selvitys luonnonvara-alan koulutuksesta, sen kehityksestä ja kehittämistarpeista. Koulutuskeskus Salpauksen Asikkalan toimipisteen toimitilojen lisäksi on tullut tarve koko maa- ja metsätalouden sekä luonnontieteiden koulutuksen tilannekuvan tarkasteluun Salpauksessa. Tässä yhteydessä tulee myös tarkastella Salpauksen järjestämisluvan mukaisten koulutusten tilannekuvaa siten, että eri tutkintojen edellyttämät lähiopetustilat ovat tarkoituksenmukaisia ja riittäviä. Kokonaiskuvaa tulee tarkastella myös Koulutuskeskus Salpauksen yhteiskunnallisen ja alueellisen huoltovarmuuden ja työelämän tarpeiden näkökulmasta. Luonnonvara-alan kehitys on tärkeä osa kestävää kehitystä sekä biotalouden edistämistä ja ilmastonmuutoksen torjuntaa.

Kuntayhtymän talous on vakaalla pohjalla huolimatta alijäämäisestä taloussuunnitelmakaudesta 2024–2026. Odotettua paremman rahoituspäätöksen 2023 turvin katetaan kuluvan vuoden alijäämäinen talousarvio. Tältä osin yhtymäkokoukselle tehtävä talousarviomuutos on otettu osaksi tämän asiakirjan laskelmia. Syntynyt liikkumavara ei kuitenkaan anna mahdollisuutta kustannuksia lisääviin toimiin, vaan liikkumavara tulee jättää mahdollisten rahoitusmuutosten ja nousevan kustannuskehityksen varauksiin.

Kasvaneiden tuottojen turvin kulunut puolivuotiskausi 2023 on toteutunut tilikauden tulostasolla käytännössä +/- 0-tasolla. Inflaation vaikutus toimintamenoissa on alkanut näkyä erityisesti tänä vuonna. Budjetoitua paremman tilinpäätöksen 2022 ja myös aiempina tilikausien hyvien tulosten ansiosta kuntayhtymän maksuvalmius on parantunut ja lainoja on voitu lyhentää niin, että kuntayhtymä on nyt pankkilainoilla mitattuna velaton.

Taloussuunnitelmakausi on budjetoitu julkisen talouden ja yleisen epävarmuuden takia valtionosuustuottojen indeksiodotusten osalta varovaisesti. Vuoden 2024 talousarviossa ei ole budjetoitu valtionosuusrahoituksen indeksitarkistusta eikä rahoituksen perustana olevaa opiskelijavuosien kasvua. Samalla periaatteella on arvioitu taloussuunnitelmavuosi 2025. Samalla kustannustaso kuitenkin nousee niin henkilöstökulujen yleiskorotusten kuin yleisen inflaation takia. Taloussuunnitelman kolmannen vuoden 2026 osalta odotetaan 2 prosentin indeksitarkistusta rahoitukseen ja vastaavaan tasoon maltillistunutta inflaatiota.

Salpaus on saanut vuosina 2019–2022 määräaikaista valtionosuuden korotusta erityisesti opetus- ja ohjaushenkilöstön lisäpalkkaukseen. Rahoituksen ja kulujen eriaikaisuus harkinnanvaraisissa rahoituksissa on näkynyt osin vuosien 2019–2022 ylijäämissä. Tulemme käyttämään saavutettua ylijäämää koulutuksen hyväksi nyt alkaneella taloussuunnitelmakaudella. Määräaikaisella valtionosuusrahoituksella on palkattu lähes 50 opettajaa ja ohjaushenkilöä. Nämä satsaukset näkyvät vuosina 2024–25 vielä kuluina, mutta ei enää lisätuottoina. Lisäksi kuntayhtymä vakinaisti noin 150 uutta lehtoria vuoden 2019 alussa.

Kuntayhtymä on onnistunut taloutensa hallinnassa saadun määräaikaisen lisärahoituksen ohella muutoinkin hyvin. Vuosien 2019–2022 ylijäämä on 19,8 miljoonaa, josta käyttämätöntä harkinnanvaraista valtionosuusrahoitusta on 4,9 miljoonaa euroa ja muuta ylijäämää 14,9 miljoonaa euroa. Tätä saavutettua ylijäämää käytetään tulevana vuosina koulutuksen hyväksi. Vuosina 2023–2025 tullaan saatu harkinnanvarainen rahoitus käyttämään ja muu ylijäämä on kuntayhtymän aitoa varautumista epävarmuuden kasvuun, kasvavan inflaation ja energiakriisin kustannuksiin sekä julkisen talouden mahdollisiin kiristyksiin. Lisäksi toimitilojen ja sitä kautta kiinteistöjen käyttökulujen hallinta edellyttää luonnollisesti investointeja, johon saavutettua kassaylijäämää voidaan käyttää ja velkaantuminen välttää.

Viimeisen viiden vuoden aikana vuodesta 2018 vuoteen 2022 Salpauksen Oppimis- ja koulutuspalveluiden henkilöstökulut ovat kasvaneet saatujen lisäresurssien turvin 23 prosenttia, 5,8 miljoonaa euroa. Muiden toimintojen henkilöstökulut eivät ole nousseet lainkaan ja muut kuluryhmät kuin palkkakulut ovat laskeneet -10 prosenttia, -1,9 miljoonaa euroa. Tämä kertoo sen, että resurssien käyttö kohdistuu perustehtävään samalla, kun kuntayhtymän talous on pidetty erinomaisessa kunnossa ja tulevaan epävarmuuteen on varauduttu hyvin. Inflaation vaikutus toimintamenoissa on alkanut näkyä erityisesti tänä vuonna kaikkien toimintojen osalta.

Taloussuunnitelmaa arvioitaessa on tarkasteltava tilikausien kumulatiivista ylijäämää vuodesta 2019 alkaen. Tämä kumulatiivinen ylijäämä tullaan pitämään positiivisena. On erinomaisen tärkeää, että taseen ylijäämiä on pystytty muutoinkin kasvattamaan kuin määräaikaisten valtionosuusrahoituksen korotusten takia. Tämä mahdollistaa pitkäjänteisen toiminnan kehittämisen ja talouden johtamisen ilman, että yksittäisen vuoden negatiivisiin rahoituspäätöksiin olisi heti reagoitava sopeuttavin erillistoimin.

Salpaus on visionsa mukaisesti enemmän kuin koulu, opiskelijoiden ja työelämän kohtaamispaikka. Vision saavuttamiseen liittyy toimintamme eettisten kulmakivien

- vastuullisuus ja tarttuminen,
- keskustelu ja yhteisen ymmärryksen rakentaminen sekä
- vaikuttavuus ja keskittyminen olennaiseen

toteuttaminen ja näkyminen kaikkien salpauslaisten toiminnassa. Näistä on hyvä ponnistaa strategiakauden 2021- 2025 toiseksi viimeiseen toiminta vuoteen ja samalla Suomen uuden hallituskauden tavoitteisiin.

Henkilöstösuunnitelma

Salpauksen henkilöstörakenteen tavoitteellinen kehittäminen jatkuu edelleen vuosina 2024–2026. Ammatilliseen koulutukseen tehdyt määräaikaiset lisärahoitukset sekä opetus- ja kulttuuriministeriön jakamat koronapandemian aiheuttamiin lisäopetuksen ja -ohjauksen tarpeisiin kohdistetut määräaikaiset lisärahoitukset ovat mahdollistaneet merkittävät panostukset opetus- ja ohjaushenkilöstöön. Määräaikaista lisärahoitusta on kokonaisuudessaan vuosina 2019–2022 saatu noin 11 miljoonaa euroa.

Vuonna 2021 lisärahoituksilla toteutetuilla rekrytoinneilla nostettiin Salpauksen opetus- ja ohjaushenkilöstön resurssia noin 50 henkilötyövuodella vuosille 2022–2024. Voimassa olevan henkilöstösuunnitelman mukaisesti henkilöstöresurssit palautuvat vuoden 2020–2021 alun tasolle arviolta 2024 vuoden loppuun mennessä. Kokonaisuudessaan tehdyt henkilöstöpanostukset tarkoittavat noin 180 henkilötyövuoden ja noin 11 miljoonan euron kokonaispanostusta vuosien 2021–2024 aikana. Kyse on merkittävistä muutoksista henkilöstöresurssissa, jotka vaikuttavat tuleviin toimintavuosiin myös vuoden 2024 jälkeen.

Salpauksen opetus- ja kulttuuriministeriöltä hakemaa ja saamaa lisärahoitusta kohdennettiin suunnitelmallisesti siten, että osa lisärahoituksella toteutettavista rekrytoinneista on ollut mahdollista toteuttaa vakituisina rekrytoineina, kun on otettu huomioon henkilöstön ennakoitu eläköityminen. Muilta osin mahdolliset lisäpanostukset on toteutettu rahoituksen mukaisesti määräaikaaisesti. Näillä toimenpiteillä olemme kasvattaneet opetus- ja ohjaushenkilöstön määrää ja samalla pystymme hallitsemaan määräaikaisesti nousseiden opetushenkilöstön henkilöstökulujen vähentämisen lisärahoituksen loppuessa. Henkilöstöresurssien arvioidaan laskevan vuoden 2023 lopussa hieman alle 20 henkilötyövuotta vuoden 2022 lopun tilanteeseen verrattuna. Kehityksen tulee jatkua samansuuntaisena myös vuoden 2024 aikana.

Vuonna 2021 laadittua ja koko ajan päivittyvän henkilöstösuunnitelman toteuttamista haastaa kesällä 2022 valtakunnallisesti sovitut palkkojen yleiskorotukset vuosille 2022–2025. Korotusten arvioidaan kasvattavan henkilökustannuksia noin 11 prosenttia.

Toimitilaohjelma

Koulutuskeskus Salpauksen opiskelijamäärät, opetussisällöt ja -menetelmät ovat muuttuneet ja muuttuvat voimakkaasti ammatillisen koulutuksen uuden lainsäädännön ja julkisen talouden aiempien leikkausten ja pysyvästi alentuneen rahoitustason vaikutuksesta. Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä on kehittänyt järjestelmällisesti tilankäyttöään. Salpauksen tavoitteena on ollut saavuttaa 40 prosentin, 60 000 neliön toimitilavähennys 2020 luvun alkupuolella verrattuna vuoden 2013 tasoon. Tavoite on käytännössä jo saavutettu. Keinoja ja tavoitteita ovat olleet toimipisteverkon tiivistäminen, tilojen, tarkoituksenmukaisuus, yhteiskäyttö ja monikäyttöisyys sekä tilankäytön tehokkuus.

Kuntayhtymän hallinnoimia toimitiloja on yhteensä 107 860 m². Näistä Koulutuskeskus Salpauksen opetuskäytössä on vuoden 2024 alkaessa 98 528 m²,

peruskorjauksessa 3238 m², ulkopuolelle pitkäaikaisilla sopimuksilla vuokrattuna 1 328 m² sekä väistötiloina tai vajaakäytöllä 4 766 m².

Kiinteistöjä on myyty ja osin purettu 76 600 m². Lahdessa on myyty Kujalan, Teinintien, Sammonkadun, Katsastajankadun, Nastopolin sekä Svinhufvudinkatu 7-11 (NELO) kiinteistöt, Svinhufvudinkatu 2 A-B sekä Urheilukeskuksen vieressä olevan Nick'sin kiinteistön kiinteistöyhtiön tilojen hallintaan oikeuttavat osakkeet. Hollolassa on myyty Kukonkoivun kiinteistö ja Orimattilassa Heinämaantien ja Koulutien kiinteistöt. Heinolan kampuksella Opintie 2:n kiinteistö ja Lahden Vipusenkadun vanha A-talo on purettu. Lisäksi Kuhmoisissa entinen kesäsiirtola, Tanhua, on myyty.

Toiminta- ja taloussuunnitelman laadinnan osana kuntayhtymän toimitilaohjelmaa päivitetään vuosittain. Samalla toimitilaohjelmaan liittyvä investointisuunnitelma tarkentuu. Salpaus sai keväällä 2019 opetus- ja kulttuuriministeriön strategiarahoitusta tilojen käytön tehostamiseen. Määräraha käytettiin vuosina 2019 ja 2020 toimitilojen vähentämisen ja niitä koskevien kiinteistöhankkeiden suunnitteluun ja valmisteluun sekä muutosvaiheen tyhjien tilojen kustannuksiin.

Tulevat kehitystoimenpiteet kohdistuvat Lahden keskustakampukselle Ståhlberginkatu–Svinhufvudinkatu –alueella, Lahden Vipusenkadun Teknologiakampukselle sekä Asikkalan luonnonvara-alan kampukselle, johon on laadittu strategiarahoituksella ensi kertaa oma toimitilaohjelma. Asikkalan toimitilaohjelman toteutus ajoittuu nykytiedon mukaan vuosille 2027–2029. Kehitystoimenpiteet perustuvat aiemmin valmisteltuun toimitilaohjelmaan sitä tarkentaen. Ohjelman tavoitteena on laskea Salpauksen käytössä olevaa tilamäärää noin 90 000 neliöön.

Edelleen tilakäytön tehostamiseksi valmistellaan Lahden keskustakampuksen vajaakäytöllä ja väistötilakäytössä olevasta kiinteistöistä luopumista. Keskustakampuksella on Svinhufvudinkatu 13 -kiinteistö. Svinhufvudinkatu 13 -kiinteistössä toimiva Salpauksen sirkuskoulu jäisi kaupan toteutuessa rakennukseen vuokralle.

Salpauksen opiskelijavuosien arvioidaan kohdistuvan eri kampuksille seuraavasti:

- Keskustakampus, Lahti 3885
- Vipusenkadun kampus, Lahti 1292
- Opintien kampus, Heinola 369
- Asikkalan kampus 255
- Jokimaa, Lahti 175
- Villähde, Lahti (Kaarisilta ry) 40

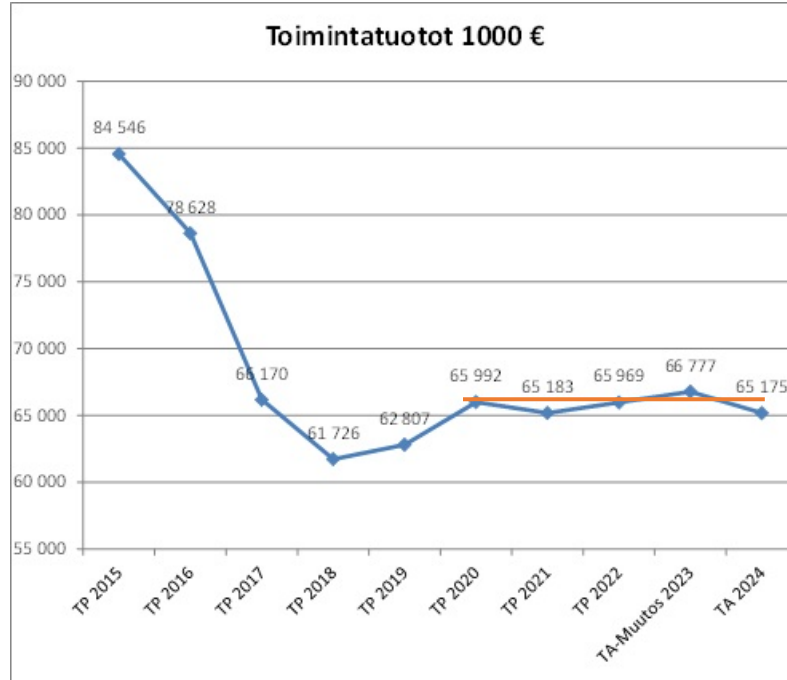
Vipusenkadun kampuksen rakennuskannan nykyinen laajuus on noin 34 000 m². Kampuksella on arvioitu olevan yhtäaikaisesti paikalla noin 1000 opiskelijaa. Vipusenkadun toimitilaohjelman toteuttamisen tavoitteena on vähentää kampuksen käytössä olevaa tilamäärää yli 10 000 neliötä.

Taloussuunnitelmassa on arvioitu toimitilaohjelman toteutuksen määrärahatarpeet 2024–2027. Arviot tarkentuvat seuraavissa taloussuunnitelmakerroksissa.

Taloudelliset lähtökohdat

Kuntayhtymän toimintatuotot ovat 65-66 miljoonan euron tasolla jo viidettä vuotta.

Vuosi 2023 alkoi taloudellisesti hyvissä merkeissä. Saatu ensikertainen rahoituspäätös on lähes kaikilla mittareilla mitattuna vuotta 2022 parempi. Vuodelle 2023 saatu valtionosuusrahoitus on 61,4 miljoonaa euroa. Salpauksen rahoitus kasvoi valtakunnan keskiarvoa enemmän. Olemme onnistuneet kasvattamaan erityisesti suoritus- ja vaikuttavuusrahoitusta yli valtakunnallisen keskimääräisen muutoksen.

Budjetoitua paremman tilinpäätöksen 2022 ja odotettua paremman rahoituspäätöksen 2023 turvin katetaan alkaneen vuoden alijäämäinen talousarvio, mutta lisäksi syntynyt liikkumavara ei anna mahdollisuutta kustannuksia lisääviin toimiin, vaan liikkumavara tulee jättää mahdollisten rahoitusmuutosten ja nousevan kustannuskehityksen varauksiin.

Tuoreessa muistissa olevien aiempien hallituskausien raskaiden rahoitusleikkausten jälkeen saimme edellisen hallitusohjelman mukaisesti tulevaisuusinvestointirahoituksena opettajien ja ohjaajien määrän lisäämiseen määräaikaista harkinnanvaraista valtionosuusrahoituksen korotusta vuosina 2019–2022. Tämä on turvannut rahoituksen hienoisen kasvun vuosina 2019 ja 2020. Kuntayhtymän taloudellinen tulos 2019–2022 on ollut osin lisärahoituksesta johtuen hyvä. Lisärahoitus on kirjattu maksuperusteisesti näille vuosille, vaikka tehtyjen rekrytointien kustannukset toteutuvat aina vuoteen 2025 saakka.

Kuntayhtymä on onnistunut taloutensa hallinnassa lisärahoituksen ohella muutoinkin hyvin. Tulemme käyttämään saavutettua ylijäämää koulutuksen hyväksi tulevana taloussuunnitelmakautena. Vuodet 2024–2026 tulevat olemaan tulokseltaan alijäämäisiä.

Taloussuunnitelmaa arvioitaessa on tarkasteltava tilikausien kumulatiivista ylijäämää vuosina 2019–2026. Vuoden 2026 lopussa on käyttämättä vuodesta

2019 kertynyttä ylijäämää vielä 18 miljoonaa, joka suurelta osin on myös kassavaroina. Jos suunnitelma toteutuu voidaan ylijäämää käyttää nykyarvion mukaan niin käyttötalouden kattamiseen kuin investointien rahoittamiseen lähes tämän vuosikymmenen loppuun. Tämä ylijäämä on kuntayhtymän varautuminen epävarmuuden kasvuun ja kasvavan inflaation kustannuksiin. Tämän lisäksi kuntayhtymän taseessa on sen vanhat 24,9 miljoonan ylijäämät, jotka ovat taseessa muissa kuin kassavaraerissä.

Kokonaisuudessaan kuntayhtymän toimintatuotot laskevat -1,6 miljoonaa euroa (-2,4 %) talousarviossa 2024. Koulutustoiminnan tuotot laskevat -54 000 euroa, hanketoiminta -820 000 euroa ja muut tuotot -727 000 euroa. Hanketoiminta budjetoidaan saatujen rahoituspäätösten mukaan, ja tilikauden aikana tilinpäätösennusteessa ja mahdollisessa talousarviomuutoksessa tämä laajuus yleensä kasvaa. Muissa tuotoissa laskua on koulutustoiminnan työtoiminnan tuotoissa. Vuodelle 2024 ei ole budjetoitu yhtään myyntivaiheeseen tulevaa opiskelijatyönä rakennettua omakotitaloa.

Toimintakulut laskevat -252 000 euroa (-0,4 %) talousarviossa 2024. Kasvua on kuitenkin vuoden 2022 tilinpäätökseen nähden 3,1 miljoonaa euroa (5,6 %). Kasvu perustuu henkilöstökulujen yleiskorotuksiin ja yleiseen kustannustason nousuun, joka alkoi realisoitua vasta kuluvana vuonna.

Henkilöstökulut pysyvät talousarviossa 2024 tämän vuoden tasolla. Määräaikaisilla valtionosuusrahoituksen korotuksilla palkatun opetushenkilöstön määrä ja kustannukset laskevat suunnitellusti, mutta vastaavasti voimassa oleva sopimus palkkojen yleiskorotuksista nostaa kustannuksia. Talousarviossa 2024 henkilöstökulujen yleiskorotuksiksi on lisätty 6,6 prosenttia maaliskuun 2023 palkkatasoon. Korotuksessa on mukana kuluvan vuoden kesäkuussa toteutunut kertaerä ja yleiskorotukset sekä ensi vuoden vastaavat. Tilinpäätökseen 2022 vertailtaessa pitää muistaa hyvinvointialueiden perustamiseen liittyvä eläkemenoperusteisen maksun poistuminen, joka pienensi kuntayhtymän eläkemenoja ja sitä kautta henkilöstökuluja noin -1,6 miljoonalla eurolla.

Muut kuin henkilöstökulut vastaavat kokonaisuutena kutakuinkin vuoden 2023 muutettua talousarviota. Inflaation vaikutuksesta tehdyt määrärahalisäykset tehtiin jo vuoden 2023 talousarviomuutoksessa.

Salpauksen toimitilakustannukset suunnitelman mukaisine poistoinen talousarviossa 2024 ovat -13,6 miljoonaa euroa (-13,3 milj. euroa TA 2023). Tilakustannusten osuus toimintatuotoista on talousarviossa 2024 on 20,9 prosenttia. Toimitilaohjelman toteuttaminen tulee jatkamaan tilamäärän vähentämistä tulevina vuosina.

Salpauksen talouden tasapainoon vaikuttaa jatkossa merkittävästi uuden hallitusohjelman vaikutukset ammatillisen koulutuksen rahoitukseen. Rahoitusta ohjataan järjestäjille valtion talousarvion puitteissa ja kunkin järjestäjän tuloksellisuuden vaikutus sen saamaan rahoitukseen on sidoksissa myös muiden koulutuksenjärjestäjien tuloksiin ja niiden kehittymiseen.

Taloussuunnitelmakauteen sisältyy kuitenkin riskejä rahoitus- ja kustannuskehityksen poikkeuksellisen suuren epävarmuuden takia. Inflaatio on ollut voimakasta, joten kustannusten kasvu on yksi merkittävä riski myös jatkossa. Kuntayhtymä on varautunut kasvaviin kustannuksiin onnistuneella talouden hallinnalla ja saavutetuilla ylijäämillä, hyvällä maksuvalmuidella ja poismaksamalla pankkilainat ennenaikaisesti.

Toiminta- ja taloussuunnitelman laadinnassa ja toteutuksessa, erityisesti strategisten kehitysohjelmien suunnitelmissa ja toimenpiteissä sekä johtamisessa ja esimiestyössä, kiinnitämme erityishuomion toimenpiteisiin ja toimintatapamuutoksiin, jotka parantavat toimintamme tuloksellisuutta ja kustannustehokkuutta ja vaikuttavat Salpauksen koulutuksen tuloksiin ja vaikuttavuuteen uuden rahoituslainsäädännön kriteereillä mitattuna (suoritusrahoitus eli tutkimukset tai tutkimusten osat sekä vaikuttavuus eli työllistyminen/jatko-opintoihin sijoittuminen ja saatu palaute).

Toiminnan ja investointien nettokassavirta

Kuntayhtymän taloudellinen tulos 2019–2022 on ollut osin määräaikaisesta lisärahoituksesta johtuen hyvä. Tulemme käyttämään tätä rahoitusta ja muutakin saavutettua ylijäämää koulutuksen hyväksi käsiteltävänä olevalla taloussuunnitelmakaudella, mikä näkyy vuosikatteen laskuna. Vuodet 2024–2026 tulevat olemaan myös tulokseltaan alijäämäisiä.

Investointien kokonaismäärä vuonna 2024 on 7,792 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelman mukainen kokonaisinvestointimäärä on vuosina 2024–2026 kaikkiaan 13,870 miljoonaa euroa. Irtaimistoinvestointisuunnitelmassa on varauduttu mm. peruskorjattavien tai rakennettavien tilojen varustamiseen. Toimitilaohjelmaan mahdollisesti liittyvät kiinteistöjen purut kirjataan tuloslaskelman satunnaisiin kuluihin.

Kuntayhtymän kiinteistöinvestoinnit perustuvat toimitilaohjelman toteuttamiseen. Investointiohjelmaa tarkennetaan vuosittain. Kiinteistöinvestointien sitovuustasona kuntayhtymälle on rakennusinvestointien kokonaismäärä. Ennen hankkeiden aloittamista esitetään suunnitelmat ja toteutuskustannusarviot normaalin käytännön mukaisesti yhtymähallituksen hyväksyttäväksi.

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä on viimeisen reilun kymmenen vuoden aikana kehittänyt systemaattisesti toimitilojaan samanaikaisesti tilojen palvelukykyä ja kuntoa parantaen ja tilankäyttöä tehostaen. Tätä varten kuntayhtymä on ylläpitänyt ja kehittänyt toimitilaohjelmaansa. Ammatillisen koulutuksen uusi lainsäädäntö ja julkisen talouden aiempien leikkausten ja pysyvästi alentuneen rahoitustason vaikutuksesta kuntayhtymä on vähentänyt käytössään olevia toimitiloja jo yli 40 prosenttia, 76 600 neliötä. Korona-pandemian aikana voimakkaasta kehittyneestä digitalisaatiosta ja etätyö- ja opiskelumuodot haastavat tilankäyttöä edelleen ja luovat aiemmin vielä heikompina tunnistettuja mahdollisuuksia tilankäyttöön.

Yhtymähallitus käsitteli 9.5.2023 § 78 Lahden keskustakampuksen toimitilaohjelman päivityksen taustaselvitystä. Salpauksella on Lahdessa kaksi isoa kampusta Keskustakampus ja Vipusenkadun teknologiakampus. Keskustakampuksen pohjois- ja keskiosissa on valmistunut merkittävät perusparannushankkeet, joissa mm. sosiaali- ja terveysalan, kasvatus- ja taideteollisuusalojen sekä laboratorioalan koulutukset on keskitetty Lahden ammattikorkeakoululta vapautuneisiin tiloihin. Lisäksi kampuksen keskiosaan on parannettu tilat ravintola-, catering- ja elintarvikealojen, hius- ja kauneusalan, sähkö- ja automaatioalan ja matkailualan sekä tukipalvelu- ja toimistokäyttöön.

Eri kehitysvaiheissa osasta kampuksen rakennuksista on luovuttu. Kampuksella keskiosassa sijaitsee Svinhufvudinkatu 6 ja Ståhlberginkatu 8 -rakennukset, jotka ovat tulleet perusparannusikään. Kampuksen eteläreunassa on rakennuksia, jotka ovat tulossa peruskorjausikään seuraavan 10 vuoden aikajänteellä ja kampukselle on tunnistettu tiivistysmahdollisuuksia. Jotta voidaan varmistua seuraavaksi tehtävien toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuudesta pidemmällä tähtäimellä, on toimitilaohjelmaa ollut perusteltua ja tarpeen päivittää. Yhteistyössä Haahtela kehitys Oy:n kanssa tehty Lahden keskustakampuksen toimitilaohjelman päivityksen taustaselvitys valmistui maaliskuussa.

Ståhlberginkatu 8 -rakennushankkeessa toteutetaan rakennuksen kokonaisvaltainen perusparannus, jossa myös kiinteistötekniikka uudistetaan kokonaisuudessaan. Rakennustyöt aloitetaan keväällä 2024 ja hankeaikataulun mukaisesti töiden on määrä valmistua kesään 2025 mennessä.

Ståhlberginkatu 8:ssa perusparannettavat tilat suunnitellaan niin, että ne ovat muunto- ja käyttäjoustavat ja tukevat nykyistä paremmin monimuotoista ja koulutusalojen rajat ylittävää työskentelytapaa. Peruskorjatuissa tiloissa huomioidaan työhyvinvointi ja viihtyvyys ja varataan varsinaisten opetustilojen lisäksi riittävästi tarpeellisia aputiloja. Uuden oppimisympäristön myötä tilatehokkuus kasvaa ja toimitilat täyttävät Salpauksen toimitilaohjelman mukaiset vaatimukset.

Tilasuunnittelun mukaisesti perusparannettavaan rakennukseen valmistuu pääosin teorialuokkia ja toimistotiloja. Alustavan suunnitelman mukaan sinne tullaan sijoittamaan ensivaiheessa mm. yhteisten tutkintojen osia sekä yhdistelmätutkintoja, ja sinne keskitetään lisäksi Keskustakampuksen opintotoimisto- ja hakutoimistopalveluita. Edellisen lisäksi hankkeen tavoitteena on osaltaan tukea työmatkaliikennettä mahdollistamalla tulevaisuudessa myös sähköpolkupyörien lataus- ja huoltopisteen sijoittuminen rakennukseen.

Kuntayhtymä teettää Haahtela Kehitys Oy:llä Vipusenkadun toimitilaohjelman päivityksen. Päivityksen on määrä valmistua kevään 2024 aikana. Haahtela Kehitys Oy on tehnyt aiemman Vipusenkatua koskevan taustaselvityksen osana kuntayhtymän toimitilaohjelman kehittämistä. Ennen Vipusenkadun kampuksen uusien tilahankkeiden eteenpäinvientiä on tarve tämentää opetusta ja muuta toimintaa tukevien tilojen tarve, laatu ja määrä, sekä arvioida toteutusvaihtoehtoja ja niiden kustannuksia. Selvitystyössä päivitetään kunkin koulutusalan käyttäjien kuvaamiin toiminnan määrällisiin mitoituksiin ja toimintatapaan perustuva toiminnallinen tilamitoitus. Lisäselvitystä tukee myös se, että autokanta on voimakkaasti sähköistymässä. Opetustilojen suunnittelussa voitaneen näin ottaa paremmin huomioon sähköistymisen tuomat muutokset.

Koulutuskeskus Salpauksella on tällä hetkellä käytössä Esmin kulunvalvontajärjestelmä. Esmi-linkaari ja sen tekninen tuki on päättymässä vuoden 2024 lopussa. Edellisen johdosta kulunvalvontajärjestelmän päivitys tullaan aloittamaan vuoden 2024 aikana. Uuden järjestelmän halutaan vatsaavan tulevaisuuden turvallisuusvaatimuksiin. Sen edellytys on, että kulunvalvonta toteutetaan tällöin pääosin mobiilina. Salpauksen tahtotila on, että kiinteistön käyttäjiä ja niiden kulkuoikeuksia voidaan hallinnoida tulevaisuudessa entistä paremmin.

Laki velvoittaa, että kiinteistön omistajat varustavat olemassa olevat rakennukset riittävällä määrällä sähköautojen latauspisteitä (1 paikka / 20 pysäköintipaikkaa)

viimeistään vuoden 2024 loppuun mennessä. Koulutuskeskus Salpaus toteuttaa lain edellyttämät latauspisteet eri kampuksilla vuoden 2024 kuluessa.

Vuoden 2024 kiinteistöinvestointien määräraha on 6,620 miljoonaa euroa sisältäen:

- Ståhlberginkatu 8, Lahti (Rakennuksen perusparannus), 6,1 milj. euroa (koko hanke 8,3 milj. euroa vuosina 2023-2025)
- Vipusenkatu 5, Lahti (Auto- ja logistiikka, suunnittelu), 0,2 milj. euroa
- Ståhlberginkatu 2-6, Lahti (Esmikko-kulunvalvonnan päivitys), 0,2 milj. euroa
- Ståhlberginkatu 2-6, Lahti (Sähköautojen latausinfra), 0,12 milj. euroa

Tarkastelujakson 2022-2026 toiminnan ja investointien rahavirran kertymä on 6,8 miljoonaa euroa ylijäämäinen, vaikka vuosien 2024–2026 toiminnan ja investointien rahavirran kertymä on -581 000 euroa alijäämäinen.

Rahoituksen rahavirta

Kuntayhtymä on maksanut kaikki pankkilainansa pois toukokuussa 2023. Lainannostoa ei ole budjetoitu kaudelle 2024-2026.

Vaikutus maksuvalmiuteen

Talousarvion 2024 vaikutus kassavaroihin on -1,8 miljoonaa euroa. Kauden lopussa vuonna 2026 kassavarojen ennustetaan olevan 17,3 miljoonaa euroa (96 päivän maksuvalmius). Kassavarojen minimitaso suunnittelussa on vähintään noin kuukauden maksuvalmiutta vastaava taso. Vuodesta 2019 alkaen saavutettu ylijäämä on kutakuinkin kuntayhtymän kassavaroissa. Saavutettua ylijäämää ja maksuvalmiutta voidaan käyttää harkitusti aina tämän vuosikymmenen aikana koulutuksen hyväksi kattamaan osin käyttötalouden haasteita kuin investointien rahoittamista.

Talousarvion keskeiset tunnusluvut ovat alla olevassa taulukossa:

	Tilinpäätös	Tilinpäätös	Talousarvio *	Talousarvio	MUUTOS
	2021	2022	2023	2024	24-23
Opiskelijavuodet	6 153	6 067	5 983	5 983	0,0 %
Valtionosuusrahoitus	60 351 585	60 263 209	61 627 777	61 627 777	0,0 %
Henkilöstömäärä, htv teoreettinen	667	681	660	640	-3,0 %
Vuosikate	10 545 184	10 407 809	7 686 912	6 022 144	-21,7 %
Vuosikate %	16,2 %	15,8 %	11,5 %	9,2 %	-19,7 %
Suunn.mukaiset poistot	6 781 597	7 099 126	7 084 545	7 347 080	3,7 %
Vuosikate/poistot	155,5 %	146,6 %	108,5 %	82,0 %	-24,5 %
Tilikauden tulos	4 098 263	2 961 340	567 367	-1 364 936	-340,6 %
Kiinteistöinvestoinnit	9 410 926	1 748 996	4 896 000	6 620 000	35,2 %
Irtaimistoinvestoinnit	1 199 598	972 547	2 726 000	1 172 000	-57,0 %
Investoinnit, brutto	10 610 524	2 721 543	7 622 000	7 792 000	2,2 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	100 373	41 870	0	0	-
Investointien tulorahoitus	99,4 %	382,4 %	100,9 %	77,3 %	-23,4 %
Toiminnan ja investointien kassavirta	291 918	6 844 310	29 912	-1 809 856	-6150,6 %
Lainakannan muutokset	-1 052 630	-1 052 630	-3 367 639	0	-100,0 %
Korolliset lainat 31. joulukuuta	4 420 269	3 367 639	0	0	-
Rahoitustuotot ja -kulut	13 190	574 664	406 337	119 900	-70,5 %
Kassavarojen muutos	-630 746	5 312 170	-1 622 727	-1 809 856	11,5 %
Kassavarat 31.12.	14 197 959	19 510 129	17 887 402	16 077 546	-10,1 %
Ylijäämät taseessa	40 992 232	44 721 053	46 069 016	45 485 512	-1,3 %

* Sisältää talousarviomuutosesityksen 2023 (Yhtymäkokous 21.11.2023)

Toimitusjohtaja:

Hallitus hyväksyy osaltaan Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2024 - 2026 ja talousarvion vuodelle 2024 ja saattaa sen yhtymäkokouksen hyväksyttäväksi seuraavasti:

Talousarvion yhteenvedo ja sitovuustasot

Sisältää ulkoiset erät

1 000 euroa

	Sitovuus ¹⁾	Tuloarvot 2024
KÄYTTÖTALOUSOSA (toimintakate)		
- Valtionosuus	B	61 628
- Oppimis- ja koulutuspalvelut	N	-40 135
- Johtamis-, kehittämis- ja oppilaitospalvelut	N	-15 591
Käyttötalousosa yhteensä		5 902
TULOSLASKELMAOSA (rahoitustuotot ja -kulut, muut erät)		
- Korkotulot	B	137
- Muut rahoitustulot	B	1
- Korkomenot	B	0
- Muut rahoitusmenot	B	-18
- Satunnaiset erät	B	-40
Tuloslaskelmaosa yhteensä		80
INVESTOINTIOSA		
Irtaimisto		
- Oppimis- ja koulutuspalvelut	N	-815
- Johtamis-, kehittämis- ja oppilaitospalvelut	N	-357
Kiinteistöinvestoinnit	N	-6 620
Investointiosa yhteensä		-7 792
RAHOITUSOSA (kassavirtaan vaikuttavat erät)		
Lainakannan muutokset		
- Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	B	0
- Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	B	0
- Lyhytaikaisten lainojen muutos	N	0
Rahoitusosa yhteensä		0
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		-1 810

¹⁾ N = sitovuus nettotuloarvio, B = bruttotuloarvio

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin.

Yhtymäkokous 21.11.2023 § 22
61/02.02.02/2023

Yhtymähallitus:

Yhtymäkokous merkitsee tiedokseen jäsenkunnilta saadut lausunnot Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2024-2026 ja talousarviosta vuodelle 2024. Jäsenkuntien lausunnot ovat esityslistan liitteenä nro 3.

Yhtymäkokous hyväksyy Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2024-2026 ja talousarvion vuodelle 2024 esityslistan liitteen nro 4 mukaisesti.

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin.

Liitteet

Yhtymäkokous 21.11.2023, Liite 3, Jäsenkuntien lausunnot TTS 2024-2026 ja TA 2024

Yhtymäkokous 21.11.2023, Liite 4, Toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2024-2026 ja talousarvio vuodelle 2024